TỔNG CỤC KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
TRUNG TÂM CÔNG NGHỆ KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN

Số: NNHM-04/TDMB/TTCN

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 15 tháng 8 năm 2023

BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC TRUNG DU MIỀN NÚI PHÍA BẮC THỜI HẠN MÙA

(Từ tháng 8/2023 đến tháng 10/2023)

1. Tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp trong 2 tháng qua

Trong tháng 6/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 68-78%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 647-689ºC; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 103-107mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 15-132mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 34-36ºC, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 25-28ºC, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0^{o}C. Tổng lượng mưa thấp cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 20-80%.

Trong tháng 7/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 71-84%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 491-672ºC; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 100-105mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 32-224mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 29-36ºC, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 22-28ºC, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 1,0-2,0^{o}C. Tổng lượng mưa tại khu vực Trung du miền núi phía Bắc thấp hơn so với TBNN từ 60-80%.

Trong tháng 6/2023, đã xảy ra 04 trận mưa to kèm dông lốc, cụ thể vào các ngày 04/6 tại huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên; ngày 08/6 tại xã Tam Kim, huyện Nguyên Bình, tỉnh Cao Bằng; ngày 09/6 tại các huyện Phù Ninh, Yên Lập, thành phố Việt Trì, thị xã Phú Thọ, tỉnh Phú Thọ; ngày 22//6 tại xã Nghiên Loan, huyện Pác Nặm, tỉnh Bắc Kạn và xã Nguyên Bình, huyện Xín Mần, xã Đồng Tâm huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang; đã xuất hiện 05 đợt mưa diện rộng từ ngày 03-06/6, 08-09/6, 13-15/6, 23-26/6; đã xuất hiện 04 đợt nắng nóng và nắng nóng gay gắt diện rộng vào các ngày 01-04/6; 07-12/6, 16-17/6,

20-22/6; đặc biệt đợt nắng nóng diện rộng từ ngày 01-04/6 nhiều nơi tại khu vực Bắc Bộ đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối ngày vượt giá trị lịch sử cùng thời kỳ. Trong tháng 7/2023, đã xuất hiện 1 đợt nắng nóng kéo dài từ ngày 01-17/7, nắng nóng chỉ tạm suy giảm về diện và cường độ trong 1-2 ngày sau đó lại tăng trở lại và duy trì trong hầu hết thời gian kể trên, ngoài ra tại khu vực còn xuất hiện một đợt nắng nóng từ ngày 26-28/7; trong các đợt nắng nóng, nhiệt độ cao nhất tuyệt đối ngày phổ biến đạt mức 35-37°C, có nơi trên 38°C, một số nơi đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối ngày vượt giá trị lịch sử (GTLS) cùng thời kỳ. Trong tháng 7/2023, đã xuất hiện 2 cơn bão trên khu vực biển Đông: Cơn bão số 1 (TALIM) và cơn bão số 2 (DOKSURI); trong đó, cơn bão số 1 đã đổ bộ và khu vực phía Nam tỉnh Quảng Tây (Trung Quốc) ngày 18/7/2023, sau đó đi dọc biên giới Việt-Trung và suy yếu thành một vùng thấp trên khu vực các tỉnh Cao Bằng – Lạng Sơn và chiều tối ngày 19/7/2023. Trong tháng 7/2023, đã xuất hiện 5 đợt mưa diện rộng: 02-05/7, 08-09/7, 11-15/7, 18-22/7, và 28-31/7; trong đó đáng chú ý là đợt mưa từ ngày 18-21/7 do ảnh hưởng của hoàn lưu bão số 1 đã gây ra mưa, riêng khu vực Đông bắc và vùng núi phía bắc có mưa to, có nơi mưa rất to và dông; tổng lượng mưa phổ biến từ 50-100mm, có nơi cao hơn như Quảng Hà (Quảng Ninh) 280mm, Móng Cái (Quảng Ninh) 116mm, Mẫu Sơn (Lạng Sơn) 171mm, Yên Bái 112mm, Nguyên Bình (Cao Bằng) 105mm…*(Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).*

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp trong 02 tháng qua

Yếu tố	Thời gian	
	Tháng 6/2023	Tháng 7/2023
Độ ẩm không khí (%)	73-88	71-84
Nhiệt độ tối cao (°C)	29-35	29-36
Nhiệt độ tối thấp (°C)	21-27	22-28
Tích ôn hữu hiệu (^{o}C)	485-657	491-672
Mưa hữu hiệu (mm)	127-134	32-224
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	103-109	100-105

Lúa Chiêm Xuân trong 2 tháng qua phổ biến trong giai đoạn phơi màu – chắc xanh – chín – thu hoạch; Lúa Mùa trong giai đoạn xuống giống gieo cấy – bén rễ hồi xanh – đẻ nhánh – cuối đẻ nhánh. Trong tháng 6, khu vực xảy ra nhiều đợt nắng nóng trên diện rộng khiến cho nhiều diện tích lúa rơi vào tình

trạng thiếu nước gây ảnh hưởng lớn đến sinh trưởng của cây lúa (đặc biệt là các diện tích lúa Mùa); đối với các diện tích lúa Chiêm Xuân, nắng nóng giúp cho cây lúa chín đều và công tác thu hoạch các diện tích lúa đã chín diễn ra thuận lợi. Bên cạnh nắng nóng trên diện rộng, trong tháng 6 và tháng 7 liên tiếp xảy ra các đợt mưa lớn kèm theo các hiện tượng thời tiết nguy hiểm khác như dông lốc, sạt lở đất đã gây ngập úng, đổ ngã và thiệt hại hoàn toàn cho một số diện tích lúa trong khu vực. Trong 2 tháng qua, bệnh đạo ôn cổ bông, bệnh đen lép hạt, bệnh khô vằn, rầy nâu, rầy lưng trắng… là các đối tượng gây hại chủ yếu trên lúa Chiêm Xuân; ốc bươu vàng, rầy ruồi, bệnh nghẹt rễ… là các đối tượng gây hại chủ yếu trên trên lúa Mùa; bên cạnh đó còn một số đối tượng như sâu cuốn lá nhỏ, bệnh đạo ôn lá đã xuất hiện và gây hại gia tăng sau các đợt mưa lớn.

Rau màu ở các giai đoạn phát triển thân lá/ củ/quả - thu hoạch. Trong tháng 6, khu vực Trung du miền núi phía Bắc liên tục xảy ra nắng nóng khiến cho rau các loại bị thiếu nước, héo rũ, cháy lá… gây ảnh hưởng đến năng suất, chất lượng và sản lượng rau khi thu hoạch. Ngoài ra, trong thời kỳ từ tháng 6 – tháng 7, trên khu vực đã xảy ra nhiều trận mưa to kèm dông lốc, sạt lở đã khiến cho nhiều diện tích rau trong khu vực bị ngập úng, đổ ngã, dập nát, hư hại hoàn toàn. Thừi tiết mưa nhiều cũng khiến cho nhiều sâu bệnh trên rau gia tăng mức độ gây hại sau mưa, trong đó đáng chú ý như sâu tơ, bệnh thối nhũn, bệnh lở cổ rễ…gây hại trong 2 tháng qua.

2. Dự báo *(từ tháng 8/2023 đến tháng 10/2023)*

Trong 03 tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-36°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 18-28°C; tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng 8 dao động trong khoảng 624-656°C; trong tháng 9 dao động trong khoảng 536-605°C; trong tháng 10 dao động trong khoảng 450-515°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 8 dao động trong khoảng 129-249mm; trong tháng 9 dao động trong khoảng 29-101mm; trong tháng 10 dao động trong khoảng 7-29mm.

Độ ẩm không khí 03 tháng tới dao động trong khoảng 62-91%. Lượng bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 70-109mm. Mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không đảm bảo (thiếu hụt có thể lên đến 91% so với

nhu cầu), một vài nơi lượng mưa dự báo cao hơn so với nhu cầu của cây trồng khoảng 100%.

Nhiệt độ trung bình từ tháng 8-10/2023, phổ biến cao hơn TBNN khoảng 0,5^{o}C. Tổng lượng mưa trong tháng 8-9/2023 tai khu vực vùng núi phổ biến thấp hơn TBNN từ 5-10%; vùng trung du ở mức xấp xỉ TBNN. Nắng nóng tiếp tục xảy ra tại khu vực trong tháng 8/2023 với số ngày nắng nóng cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ; tháng 9, nắng nóng còn có khả năng xảy ra với cường độ giảm dần so với tháng 8. Từ kỳ cuối tháng 7 đến tháng 10/2023, trên biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng 6-8 cơn bão/ATNĐ, trong đó có khoảng 2-4 cơn bão/ATNĐ ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền nước ta; đề phòng những cơn bão có diễn biến phức tạp cả về quỹ đạo cũng như cường độ. *(Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).*

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian		
	Tháng 8/2023	Tháng 9/2023	Tháng 10/2023
Độ ẩm không khí (%)	80-91	70-76	62-68
Nhiệt độ tối cao (°C)	32-35	31-36	28-33
Nhiệt độ tối thấp (°C)	26-28	21-23	18-20
Tích ôn hữu hiệu (ºC)	624-656	536-605	450-515
Mưa hữu hiệu (mm)	129-249	29-101	7-29
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	104-109	88-93	70-75
Cân bằng nước (%) (Cây trồng hàng năm)	21 ÷ 100%	-69 ÷ 6%	-91 ÷ - 62%

Lúa Mùa trong các giai đoạn đẻ nhánh rộ - cuối đẻ nhánh- đứng cái - làm đòng - trổ - chín - thu hoạch. Dự báo trong tháng 8, nắng nóng tiếp tục có khả năng xảy ra tại Bắc Bộ, tổng lượng mưa trên toàn khu vực tương đối cao (lượng mưa trong tháng 8 được dự báo có khả năng cao hơn so với nhu cầu của cây trồng từ 21-100%); do đó, người dân cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết và chủ động có các biện pháp để thoát nước kịp thời cho lúa khi có mưa lớn xảy ra (chỉ giữ mực nước trong ruộng khoảng 2-3cm đối với các diện tích lúa trong giai đoạn đẻ nhánh rộ, khoảng 3cm đối với các diện tích lúa từ giai đoạn

đứng cái – làm đòng, khoảng 5cm đối với các diện tích lúa trong giai đoạn trổ bông; riêng giai đoạn cuối đẻ nhánh và trước thu hoạch cần tiến hành tháo cạn nước trong ruộng khoảng 7-10 ngày); bên cạnh việc điều tiết nước hợp lý cho cây lúa, trong thời kỳ này cần thường xuyên kiểm tra đồng ruộng để xác định đúng thời điểm, kịp thời bón phân đón đòng nhằm cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho cây lúa nuôi đòng. Từ tháng 9 – tháng 10, lượng mưa trên toàn khu vực có xu thế giảm đáng kể, dự báo lượng mưa tương đối thấp (nhu cầu về nước cho cây trồng không đảm bảo, thiếu hụt có thể lên đến 91% so với nhu cầu), nên cần được tưới thêm nước bổ sung theo nhu cầu của cây lúa theo từng giai đoạn cụ thể nhằm đảm bảo cho cây lúa sinh trưởng khỏe mạnh, đảm bảo cho năng suất lúa khi thu hoạch. Trong thời gian tới, cần chú ý một số đối tượng như sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân, rầy nâu/rầy lưng trắng, bệnh khô vằn, bệnh đạo ôn cổ bông… gây hại trên cây lúa (đặc biệt là thời kỳ cây lúa trổ bông).

Rau màu trong nhiều giai đoạn từ gieo trồng – phát triển thân lá – thu hoạch. Trong tháng 8, dự báo lượng mưa trên toàn khu vực tương đối cao (cao hơn so với nhu cầu của cây trồng từ 21-100%). Do đó, người dân trồng rau thời kỳ này cần lên luống cao, thoát nước tốt để hạn chế úng ngập có thể xảy ra khi có mưa to; lựa chọn những loại rau ngắn ngày để gieo trồng, sử dụng màng phủ để giảm tình trạng dập nát cây con; tiến hành tỉa cành, bấm ngọn và dọn sạch cỏ dại để hạn chế sâu bệnh trú ngụ; sau các trận mưa cần khơi thông mương rãnh nhằm thoát nước kịp thời, không để ngập nước sẽ gây thối rễ cây và tạo điều kiện cho nhiều nấm bệnh phát triển gây hại cho cây rau; đảm bảo cung cấp đầy đủ dinh dưỡng để giúp cây rau các loại phát triển khỏe mạnh và tăng khả năng chống chịu đối với điều kiện ngoại cảnh bất lợi. Trong điều kiện thời tiết mưa nhiều, độ ẩm cao, nhiều loại côn trùng và nấm bệnh có khả năng phát triển và gây hại trên nhiều loại rau (trong đó, đáng chú ý như dưa leo, cà chua, ớt và một số loại rau ăn lá); vì vậy, người dân cần thường xuyên kiểm tra đồng ruộng, kịp thời phát hiện các đối tượng gây hại và có các biện pháp phòng trừ kịp thời. Thời kỳ từ tháng 9 – 10, lượng mưa trên khu vực có xu thế giảm. Trong tháng 9, một vài nơi vẫn có khả năng xuất hiện mưa to gây ra tình trạng dư thừa nước cho rau nên cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết và chủ động có các biện pháp nhằm thoát nước kịp thời cho cây rau. Tuy nhiên, nhiều nơi trong

tháng 9 và toàn khu vực trong tháng 10 được dự báo có lượng mưa tương đối thấp, nhu cầu nước cho cây trồng không được đảm bảo (thiếu hụt từ 62-91% so với nhu cầu), nên cần chú ý tưới thêm nước bổ sung để đảm bảo cho cây rau sinh trưởng khỏe mạnh. Một số đối tượng sâu bệnh hại cần chú ý trên rau màu trong thời gian tới như sâu tơ, sâu xanh, bọ nhảy, rầy mềm, bọ rùa, nhện đỏ, ruồi đục quả…

Dự báo, từ cuối tháng 7 đến tháng 10/2023, trên biển Đông có khả năng xuất hiện khoảng 6-8 cơn bão/ATNĐ, trong đó có khoảng 2-4 cơn bão/ATNĐ ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền và khu vực. Do đó, người dân cần theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, thường xuyên cập nhật các bản tin về bão/ATNĐ để chủ động có các biện pháp ứng phó kịp thời.

Tin phát ngày: 15/8/2023
Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 15/10/2023

Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin

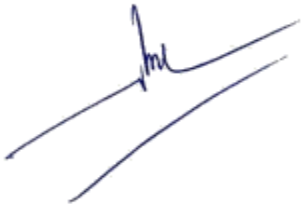

Phạm Thị Kim Phụng